

ي:َ:أ:ْ:م:َ:ن:ُ:

جَارُهُ
بَوَائِقَهُقالَ رَسولُ
اللّه(صعلم):
مَا زَالَ
جِبْرِيلُ
يُوصِينِى
بِالْجَارِ
حَتّى
ظَنَنْتُ
أنَّهُ
سَيُوَرِّثَهُ. Hz. Äşe (r. anhü) anlatıyor: "Resüullah (a.s)ق buyurdular ki: "Hz. Cebrüil (a.s) bana komşu hakkında o kadar aralıksız tavsiyede bulundu ki, komşuyu vüris kılacağını zannettim." [Buhürüicü, Edeb 28; Müslim, Birr, 140/2624]
Hadisi iyi incelediğimizde 1- Hadis, komşunun komşusuna karşı bir kısım ahlüküvecibeler içerisinde olduğunu tebüz ettirmektedir. Cebrüil aleyhisselüm üylesine bu meselede Rasulullah’a ısrarlı ve devamlı uyarılarda bulunmuştur ki, Aleyhissalütu vesselüm, bunun sonunda Cebrüil'in Cenüb-i Hakk'tan komşuyu komşuya vüris kılan bir vahiy getireceği zannına kapılmıştır. 2- Älimler hadiste geçen bu vüris kılmadan maksadın ne olduğunda ihtilüf etmiştir: * Bazısı, "akrabalarla birlikte maldaق hisse sahibi kılmaktır" demiştir. * Bazısı, "iyilik ve sıra yünüyle, vürislerin derecesine koymaktır"ق demiştir. Birincinin daha kavü olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü, ikinci şık züten devam etmektedir. Züten rivüyet, Resüullah'ın içinden geçen verüset hadisesinin vüki olmadığına işaret etmektedir. Bunu yine Buhürüicü'de kaydedilen Hz. Cübir'in bir rivayeti te'yid eder: ق
حَتَّى
ظَنَنْتُ
اَنَّهُ
يَجْعَلُ
لَهُ مِيرَ
اثًا قق "...o kadar ki, komşuya bir miras kılacak zannettim." 3- Hadiste geçen komşu kelimesi mutlak gelmiştir.Müslüman-küfir, hür- küle, dindar-füsık, dost-düşman, yerli-yabancı, faydalı-zararlı, akraba-gayr-ı akraba, evce yakın-uzak, hepsine şümildir. Ancak aralarında mertebe farkı vardır, bazısı bazısından üstündür. Bu hususu Taberünü'nin Hz. Cübir'den kaydettiği şu merfuق rivayet te'yid eder: Komşu üçق çeşittir: Bir komşu vardır, (onun, üzerinizde) tek hakkı vardır. Bu, müşrik komşudur. Bunun sadece komşuluk hakkı vardır. Komşu vardır, (üzerinizde) iki hakkı vardır. Bu müslüman olan komşudur. Bunun hem komşuluk, hem de müslümanlık hakkı vardır. Diğer bir komşunun (üzerinizde) üç hakkı vardır. Bu, akraba olan komşudur. Bunun hem komşuluk hem müslümanlık, hem de akrabalık hakkı vardır." İbnu Ebü Cemre der ki: "Komşuyu himüye ümünin kemülindendir. Cühiliye halkı bile buna riüyet ederdi. (Rasulullah’ın komşu ile alükalı) tavsiyesine uymanın yolu

açıktır: Kişi, şahsî gücüne göre, çeşitli şekilde iyilikler yapmakla bu vasiyeti yerine getirmiş olur: Hediye sunma, karşılaşıncı selam verme, güler yüz gösterme, halini hatırlarını sorma, muhtaç olduğu hallerde yardım vs.gibi. Keza komşuyu rahatsız edici maddî ve manevî her çeşit davranışlardan, sebeplerden kaçınmak da buna girer. Resûlullah (a.s) , komşusu şerlerinden emin olmayan kimseden imanı nefyetmiştir.” وعن
عمرو بن شعيب
عن أبيه عن جده
قال: ذُبِحَتْ
شَاةٌ
لِابْنِ
عُمَرَ
(ر.عنهما)
فقَالَ
لاهْلِهِ:
هَلْ
أهْدَيْتُمْ
مِنْهَا
لِجَارِنَا
الْيَهُودِيِّ؟ قَالُوا: لا.
قالَ:
ابْعَثُوا
لَهُ
مِنْهَا،
فإنِّي
سَمِعْتُ
رَسولَ
اللّهِ
يَقُولُ: مَا
زَالَ
جِبْرِيلُ
يُوصِينِِى
بِالْجَارِ،
وَذَكَرَ
الْحَدِيثَ: İbnu
Ömer (r. anhümâ) için bir koç kesildi. İbnu Ömer, ailesine:
"Ondan yahudi komşumuza hediye ettiniz mi?" diye sordu. "Hayır!" cevabını alınca: Bundan ona da gönderin. Zira ben Resûlullah (a.s) 'ın: "Cebrail bana komşu hakkında o kadar aralıksız tavsiyede bulundu ki, komşuyu vâris kılacağımı zannettim" dediğini işittim"
buyurdu." [Ebû Dâvud, Edeb 132, (5152); Tirmizî, Birr 28, (1944).]
وعن أبي هريرة
(ر.ع) قال: قال
رسُولُ
اللّهِ(صعلم):
لاَ يَدْخُلُ
الجَنّةَ
مَنْ لاَ

يَأمَنُ
جَارُهُ
بَوَائِقَهُ. Hz.
Eb&uirc; Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Resulullah (a.s.) buyurdular ki: "Komşusu,
zararlarından emin olmayan kimse cennete giremez." [Buhârî, Edeb 29; Müslim,
İman 73, (46).] Hadis, Buhârî'de daha şiddetli bir üslupla gelmiştir:
وَاللّهِ لا
يُؤْمِنُ
وَاللّهِ لا
يُؤْمِنُ
وَاللّهِ لا
يُؤْمِنُ
قِيلَ مَنْ
يَا رَسُولَ
اللّهِ؟
قَالَ
الَّذِى لا
يَأْمَنُ
جَارُهُ
بَوَائِقَهُ
p; Rasulullah (a.s) buyurdular ki: "Allah'a yemin olsun inanmamıştır, Allah'a yemin
olsun inanmamıştır, Allah'a yemin olsun inanmamıştır!" "Kim ey Allah'ın Res&uirc;lü?" diye
sorulunca: "Komşusu zararlarından emin olmayan kimse!" cevabını verdi." İbnu Hacer der ki
:"Hadîsten muradın şöyle olması ihtimalden uzak değildir: "Hiç azab
görmeden cennete girmek gibi, mü'minin mazhar olacağı bir mükâfatla
mükâfatlanamaz" demektir. قال
رسُولُ
اللّه(صعلم)ِ:
مَنْ كَانَ
يُؤمِنُ
بِاللّهِ
وَالْيوْمِ
الاخِرِ
فَلْيُكْرِمْ
ضَيْفَهُ،
وَمَنْ كَانَ
يُؤمِنُ
بِاللّهِ
وَالْيَوْمِ
الاخِرِ
فَلْيُحْسِنْ
إلى جَارِهِ،
وَمَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ
بِاللّهِ
وَالْيَوْمِ
الاخِرِ
فَلْيُحْسِنْ
إلى جَارِهِ،
وَمَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ
بِاللّهِ
وَالْيَوْمِ
الاخِرِ
فَلْيَقُلْ

[illegible]

"Çünkü derler, ağızdan çıkan sözlerin tamamı ya hayırdır, ya şerdir, ya da bunlardan birine meyyâldir. Farz veya nâfile, matlub olan bütün sözler hayra dahildir, bunlara, bütün çeşitleriyle müsaade edilmiştir. Şerre gelince, bunlar da şer olduğu açık olan ve şerre te'vil edilenlerdir. Bunların söyleneyp, sükût edilmesi emredilmiştir."

وَعَنْ أَبِي

ذر (ر.ع) قَالَ:

قَالَ

رَسُولُ

للّهِ (صعلم):

يَا أَبَا

ذَرٍّ لاَ

تَحْقَرَنَّ

مِنَ

الْمَعْرُوف

16; شَيْئًا

وَلَوْ أَنْ

تَلْقَى

أَخَاكَ

بِوَجْهِ

طَلْقٍ.

وَإِذَا

اشْتَرَيْتَ

لَحْمًا أَوْ

طَبخْتَ

قِدْرًا

فَأكْثِرْ

مَرَقَتَهُ

وَاغْرِفْ

لِجَارِكَ

مِنْهُ. (3315)- Ebu Zerr (r.a) anlatıyor: "Rasulullah

(a.s) buyurdular ki: "Ey Ebu Zerr! Mâruf'dan (iyilik) hiç bir şeyi hakir görme,

hatta bir kardeşini güler bir yüzle karşılaman bile (basit bir şey değildir). Et satın

aldığın veya bir tencere kaydattığın zaman suyunu artır, ondan komşuna bir avuç (kadar da

olsa) ver." [Tirmizî, Et'ime 30, (1834).] Ma'ruf, aklın ve şeriâtın güzel bulduğu, tasvip

ettiği her şeydir. Türçemizdeki iyilik kelimesi kısmen bunu karşılayabilir. Allah'a

ibadet ve taat, insanlara ihsan sayılan her şey bu kelimeyle ifâde edilebilir. İnsanların

görüp garipsemediği, normal karşıladığı bir fiil, bir durum, adâletli bir iş, aile ve

başkalarıyla hoş sohbet, güler yüz hep ma'ruftan sayılmaktadır. Rasulullah,

güler yüzü de ma'ruftan saymıştır. Çünkü bu, mü'minin

kalbine sürûr verir. İşte bu, ma'ruftur. Komşularımıza karşı yerine getirmemiz gereken

görevlerimizin neler olduğuna özetle değinecek olursak: 1) Komşularımıza karşı tatlı

sözü, güler yüzü olmalı, onlarla karşılaştığımızda selamlaşmayı,

hâl hatır sormayı, neş'e ve kederlerini paylaşmayı ihmal etmemeliyiz. 2) Sağlık ve

hastalıklarında, üzüntü ve sevinçli anlarında, düğün ve

bayramlarda kendilerini ziyaret etmek, onlardan biri vefat etmek, onlardan biri vefat ederse

yakınlarına başsağlığı dilemek, kendilerine destek olmak, cenazenin kaldırılmasında yardımcı

olmak, dâvetlerini kabûl etmek, çocuklarını kendi çocuklarımız gibi

ve Peygamberimiz (a.s):
وَمَنْ
كَانَ
يُؤمِنُ
بِاللّهِ
وَالْيَوْمِ
الاخِرِ
فَلْيُحْسِنْ
إلى جَارِهِ،
"Allah'a ve âhiret gününe iman eden komçusuna iyilik etsin" (Buhârî,, Edeb, 31; Müslim lmân, 74, 76, 77; bn Mâce, edeb, 4; Dârimî,, Et'ime, 11). "Allah katında dostların en iyisi arkadaşına, komçuların en iyisi de komçusuna en iyi davranandır" (Buhârî,, man, 31; Tirmizî,, Birr, 28) buyurmuştur. 4) Komçularımıza ikramda bulunmak dâ ahlâkî görevlerimizdendir. Rasulullah (s.a.s): "Allah'a ve âhiret gününe iman eden komçusuna ikramda bulunsun" demiştir. (Buhârî,, Edeb, 31; Müslim, imân 74, 76, 77; bn Mâce, Edeb, 4), Yine Peygamber (a.s): قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ (صعلم)
يَا أَبَا
ذَرٍّ إِذَا
طَبَخْتَ
مَرَقَةً
فَأَكْثِرْ
مَاءَهَا
وَتَعَاهَدْ
جِيرَانَكَ ََ ََ "Ya Ebâ Zerr! ccedil;orba piçirdiçin zaman suyunu ccedil;oçalt ve komçularını da unutma," tavsiyesinde bulunmuştur. ayrıca "Komçusu a ccedil;ken tok olarak yatan kimse bizden deçildir" Müslim, Birr ve Sıla, 42) buyurmuştur. 5) Fakir ve muhta ccedil; komçuların yardımına koçmak, gerekirse onlara maddi yardımda bulunmak, ödünç para vermek, çalıçabilecek durumda olanlara, ge ccedil;imlerini saçlayacak bir iç saçlamak müslümanın görevidir. Kimsesiz ve yaçlç komçularımızın, içlerini takip etmek, yapmak veya yaptırma da ccedil;ok güzel bir davranıçtır (bk. Ebû Dâvud, Zekât, 25; Mâlik, Muvatta, Zekât, 29; Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 31, 40). 6) Komçuda olup bitenleri araçtırmamak, ayıp ve kusurlarını ortaya ccedil;ıkarmamak, bize karçı hatalı söz ve davranıçlarda bulunmuçlarsa, onları anlayıçla karçılayıp baçıçlamak kendilerine dünya ve âhiret içlerinde yol gösterici olmak da komçuluk görevleri arasındadır. Kur'an-ı Kerim'de birbirinin kusurunu araçtırmak ve baçkasının gizli kalmıçş yanlarını ortaya ccedil;ıkarmaya ccedil;alıçmak yasaklanmıçtır يَا
أَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُوا لَا
يَسْخَرْ
قَومٌ مِّن
قَوْمٍ عَسَى
أَن
يَكُونُوا

خَيْراً
مِّنْهُمْ
وَلَا نِسَاء
مِّن نِّسَاء
عَسَى أَن
يَكُنَّ
خَيْراً
مِّنْهُنَّ
وَلَا
تَلْمِزُوا
أَنفُسَكُمْ
وَلَا
تَنَابَزُوا
بِالْأَلْقَاِ بِ بِئْسَ
الاِسْمُ
الْفُسُوقُ
بَعْدَ
الْإِيمَانِ
وَمَن لَّمْ
يَتُبْ
فَأُوْلَئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ {11} يَا
أَيُّهَا
الَّذِينَ
آمَنُوا
اجْتَنِبُوا
كَثِيراً
مِّنَ
الظَّنِّ
إِنَّ بَعْضَ
الظَّنِّ
إِثْمٌ وَلَا
تَجَسَّسُوا
وَلَا
يَغْتَب
بَّعْضُكُم
بَعْضاً
أَيُحِبُّ
أَحَدُكُمْ
أَن يَأْكُلَ
لَحْمَ
أَخِيهِ
مَيْتاً
فَكَرِهْتُمُوهُ

وَاتَّقُوا
اللَّهَ
إِنَّ
اللَّهَ
تَوَّابٌ
رَّحِيمٌ Ey iman edenler! Bir topluluk
diğer bir toplulukla alay etmesin. Belki de onlar, kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da kadınları
alaya almasınlar. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kendi kendinizi ayıplamayın, birbirinizi
kötülakaplarla çağırmayın. İmandan sora fâsıklık ne kötül bir
isimdir! Kim de tevbe etmezse işte bu kimseler zalimlerdir. Ey iman edenler! Zannın bir
çoğundan kaçının. Çünküzannın bir kısmı günahtır.
Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz diğerini arkasından çekiştirmesin. Biriniz,
ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz. O halde
Allah'tan korkun. Şüpheşiz Allah, tevbeyi çok kabul edendir, çok merhamet
edendir. (Hucurat, 49/11-12). 7) Komşulara kötülük yapmamak, zarar vermemek
gerekir. Hz. Peygamber bunun önemini:
وَاللّهِ لا
يُؤْمِنُ
قِيلَ مَنْ
يَا رَسُولَ
اللّهِ؟
قَالَ
الَّذِى لا
يَأْمَنُ
جَارُهُ
بَوَائِقَهُ
p; "Komşusu, kötülüklerinden emin olamayan kişi iman etmiş olmaz"
(Buhârî, Edeb, 29; Müslim, İman, 73; Tirmizî, Kıyame, 60) ve "Allah'a ve
âhiret gününe iman eden komşusuna eziyet etmesin." (Müslim, iman, 73,
75) buyurarak müslümanlara komşu hakkının önemini belirtmiştir.
عَنْ أَبِي
هُرَيْرَةَ؛
قَالَ: قَالَ
رَسُولُ
للّهِ (صعلم) :
يَا أبَا
هُرَيْرَةَ!
كُنْ وَرِعاً
تَكُنْ
أعْبَدَ
النَّاسِ
وَكُنْ
قَنِعاً
تَكُنْ
أَشْكَرَ
النَّاسِ.
وَأَحِبَّ
لِلنَّاسِ

مَا تُحِبُّ
لِنَفْسِكَ
تَكُنْ
مُؤْمِنًا
وَأَحْسِنْ
جِوَارَ مَنْ
جَاوَرَكَ
تَكُنْ
مُسْلِماً
وَأقِلَّ
الضَّحِكَ
فَإِنَّ
كَثْرَةَ
الضَّحِكِ
تُمِيتُ
الْقَلْبَ . 1308. Hz. Ebu
Hureyre (r.a) anlatıyor: "Resûlullah (a.s) buyurdular ki: "Ey Ebu Hureyre, verâ sahibi ot
(harama düşme şüphesi olan şeylerden de kaçın) ki insanların Allah'a en iyi
kulluk edeni olasın! Kanaatkârılığı esas al kî insanların Allah'a en iyi şükredeni
olasın. Nefsin için sevdiğini insanlar için de sev ki (kâmil) mü'min olasın.
Sana komşu olanlara iyi komşuluk et ki (kâmil bir) Müslüman olasın.
Gülmeyi az yap, zira çok gülmek kalbi öldürür." Hayırla
Anılmak Çok Mühimdir عَنْ
أَنَسِ بْنِ
مَالِكٍ،
قَالَ مُرَّ
بِجَنَازَةٍ
فَأُثْنِيَ
عَلَيْهَا
خَيْرٌ
فَقَالَ
نَبِيُّ
اللَّهِ (صعلم) ‏"‏ وَجَبَتْ
وَجَبَتْ
وَجَبَتْ ‏"‏ ‏. ‏
وَمُرَّ
بِجَنَازَةٍ
فَأُثْنِيَ
عَلَيْهَا
شَرٌّ
فَقَالَ
نَبِيُّ
اللَّهِ (صعلم) ‏"‏ وَجَبَتْ
وَجَبَتْ
وَجَبَتْ ‏"‏ ‏. ‏
قَالَ عُمَرُ

[illegible]

اللَّهِ فِي
الأَرْضِ ‏"‏ ‏ Enes b.
Malik anlatıyor: Bir cenaze geçti ve hayırla anıldı. Efendimiz (s.a.v): Vacip oldu, vacip oldu,
vacip oldu, buyurdu. Başka bir cenaze geçti ve kötü bir şekilde anıldı. Efendimiz
(s.a.v) yine üç defa "vacip oldu" buyurdu. Hz. Ömer (r.a): Anam babam feda
olsun, bir cenaze geçti ve hayırla anıldı. Siz: Vacip oldu buyurdunuz. Başka bir cenaze
geçti, kötülükle anıldı, siz yine: vacip oldu buyurdunuz. Efendimiz
buyurdular ki: Hayırla andığınız kimseye cennet vacip oldu. Şerle andığınız kimseye de
cehennem vacip oldu. Sizler, Allah'ın yeryüzündeki şahitlerisiniz. Sizler, Allah'ın
yeryüzündeki şahitlerisiniz. (Müslim. Cenaiz, 20/2243)

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)